

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆՔ

Տեղեկագրություն Վեհափառ Հայրապետի հոռմ և Մոսկվա այցելությունների մասին	3
Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի այցը հոռմ և Ս. Գրիգոր Լուսավորչի մասունքների վերադարձը Հայաստան (Ջեպրեղված է նաև «Միացյալ հաղորդագրություն Հովհաննես-Պողոս Բ Պապի և Գարեգին Բ Կաթողիկոսի միջև»)	4
Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը Համայն Ռուսաց Պապրիարքի և Աղբրեջանի հոգևոր առաջնորդի հետ եռակողմ հանդիպումում	19
Համապրեղ հոգևակագիր	21
Դիմում ուղղված Ռուսաստանի, Աղբրեջանի և Հայաստանի նախագահներին	23
Մոսկվայի և Համայն Ռուսիո Պապրիարք Ն.Ս. Ալեքսի Բ-ի խոսքը Ռուսաստանի, Հայաստանի և Աղբրեջանի հոգևոր առաջնորդների եռակողմ հանդիպման բացման ժամանակ	26
Նորին Սուրբ Օծություն Տ.Տ. Գարեգին Բ Ծայրագույն Պապրիարք և Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի խոսքը Մոսկվայում հոգևոր առաջնորդների հետ հանդիպման ժամանակ	29

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԿՈՆԴԱԿՆԵՐ ԵՎ ՕՐՀՆՈՒԹՅԱՆ ԳՐԵՐ

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԳԱՐԵԳԻՆ Բ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ կոնդակը Արա Աբրահամյանին «Ս. Գրիգոր Լուսավորիչ» շքանշանով պարգևատրելու մասին	31
ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԳԱՐԵԳԻՆ Բ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ կոնդակը Թորոս Թորանյանին «Ս. Սահակ - Ս. Մեսրոպ» շքանշանով պարգևատրելու մասին	33

Վեհափառ Հայրապետի Օրհնության և գնահատարանի գիրք Բունոս Այրեսի Մարի Մանուկյան կրթական հաստատությանը	35
Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի խոսքը Գիտությունների Ազգային Ակադեմիայում՝ Մխիթարյան միաբանության հիմնադրման 300-ամյակին նվիրված գիտաժողովի բացման առիթով	37

ՄԱՅՐ ԱԹՈՌՈՒՄ ԵՎ ԹԵՄԵՐՈՒՄ

ԳԵՎՈՐԳ ՄԱՐԿԱՎԱԳ ՄԱԿԱՐՅԱՆ - Հանդիսություն Մայր Աթոռում նվիրված Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Հայրապետի օծման և գահակալության առաջին փարեղարձին	40
Գերագույն Հոգևոր Խորհրդի նիստի Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում	44
ԱՐՄԵՆ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ - Բահանայական ձեռնադրություն Մայր Տաճարում	46
Տ. Գրիգոր արեղա Խաչատրյան	49
Տ. Արիստակես արեղա Այվազյան	50
Տ. Սահակ արեղա Շաքարյան	51
Տ. Դանիել արեղա Թումանյան	52
Տ. Խաղ քահանա Ղազարյան	53
Օծվեց Ս. Սարգիս առաջնորդանիստ եկեղեցու նորակառույց գանգակատունը	54
Ձեռամբ Վեհափառ Հայրապետի օծվեց Մալիշկայի Ս. Աննա եկեղեցին	55
«Շողակաթ» հեռուստատուղիայի նոր փառավարի բացում	56
Գարեգին Բ Կաթողիկոսը մասնակցեց Գյումրիի Բայրոնի անվան դպրոցի հորելյանական հանդիսությանը	57
Գարեգին Բ Կաթողիկոսը ներկա գտնվեց Դավիթաշենի կամրջի բացմանը	58
Գարեգին Բ Կաթողիկոսն ընդունեց ՌԴ Անվարագության դաշնային ծառայության պետ, գեներալ-լեյտենանտ Նիկոլայ Պապրուշևին	58
Գարեգին Բ Կաթողիկոսն ընդունեց Մեծ Բրիտանիայի Պաշտպանության նախարարության ներկայացուցիչներին	59
1700-ամյակի երիտասարդական ուխտագնացության միջոցնական ժողով Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնում	60

ԿՐՈՆԱԳԻՏԱԿԱՆ

Վ. ԼՈՍՍԿԻ - Աստվածային լույս	61

ՊԱՏՄԱԳԻՏԱԿԱՆ

Ռ. ՄԱԹԵՎՈՍՅԱՆ - Գրիգոր Լուսավորչի ավերարանական քարոզությունը Անդրկովկասում	76
ԷՄՄԱ ԱՇՈՏԻ ԿՈՍՏՅԱՆ-ԴՅԱՆ - Մխիթարյանները և Մկրտիչ Խրիմյանը	84
ԼՈՒՍԻԿ ԱՎԱԳՅԱՆ - Նոր Զուղայի հայկական եկեղեցիները	91
ԱՐԱՄ ՆԱԿՈՐԻ ՍԱՐԳՍՅԱՆ - Նայկական հարցը և Կ. Պոլսի պարտիարությունը 19-րդ դարի 70-ական թվականներին	102
ԿԱՐԵՆ ՍՈՂՈՄՈՆՅԱՆ - Դրվագներ Գևորգյան ճեմարանում Կոմիտասի մանկավարժական գործունեությունից	114
ՎԱՆԱՆ ՄԱՂԱՅԱՆ - Երևանի պետական համալսարանը՝ մեր նպամական հուշարձանների պահապան	125
Եկեղեցական բեմ. լուրեր	133
“Эчмиадзин” официальный журнал Эчмиадзинского Католикосата	135
“Etchmiadzin” official monthly of Holy Etchmiadzin	138
“Etchmiadzine” organe officiel du Saint-siège d’Etchmiadzine	141

ԳԼԽԱՎՈՐ ԽՄԲԱԳԻՐ՝ ԱՆԴՐԱՆԻԿ ԶԵՅԹՈՒՆՅԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՍՅԵՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ, ԷՋՄԻԱԾԻՆ
«ԷՋՄԻԱԾԻՆ» ԱՄՍԱԳՐԻ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Республика Армения, Эчмиадзин. Редакция журнала "Эчмиадзин"
 Rédaction de la revue "Etchmiadzine", Etchmiadzine, Arménie

ԴԱՄԻՉ՝ 77764